

Bölüm 9

TÜRKİYE FUTBOL PTT 1. LİGİNDE SEZONU ÜST, ORTA VE ALT SIRALARDA TAMAMLAYAN TAKIMLARIN GOL SKORU, HÜCUM VE SAVUNMA PARAMETRELERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

**Oğuz GÜRKAN¹
İzzet KIRKAYA²**

GİRİŞ

İnsanın göz-beyin işlevsel yetisi, problem çözme ve sonuca ulaşmak için mükemmel bir düzeyde olmasına rağmen, gözleme ve hatırlama için bu yetilerin kapasitesi oldukça sınırlıdır. Göz, kulak, dikkatte devamlılık, konsantrasyon ve hafıza kapasite yetilerinin sınırlı olmasından dolayı, antrenörün müsabakayı doğru ve objektif bir şekilde gözlemlemesi oldukça zordur. Antrenörün, hafızasını ve gözlerini kullanarak oluşturduğu 'zihinsel notları' tekrar edilmemesinden ve kullanılmamasından dolayı doğal olarak unutulmaktadır. İşte bu durumda maç analizi devreye girmektedir (Müniroğlu ve Deliceoğlu, 2008). Sportif başarıya ulaşabilmek için maç analizi oldukça önemlidir. Maç analizi takımların durumlarını, oyun anlayışlarını ve oyuncuların performans düzeylerini artırmak için kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem takım taktiğinin geliştirilmesinde ve değerlendirilmesinde de oldukça önemli bir yere sahiptir. Maç analizinin futbolda bilimselliğın yaygınlaşmasına ve ilerlemesine önemli katkısının olduğu da düşünülmektedir (Olsen ve Larsen, 1995). Maç analizi, video ve bilgisayar programları ile bir futbol takımının ya da bir futbol oyuncusunun doğrularının ve yanlışlarının test edilmesidir (Michailidis vd., 2013). Futbolda maç analizi ve gözlemin amacı, maç ve antrenman sırasında meydana gelen tüm hareketleri objektif bir şekilde değerlendirmek ve analiz edilen parametreler ile ilgili olarak sayısal sonuçları ortaya koymaktır (Müniroğlu, 2009). Son yıllarda pek çok futbol kulübü müsaba-

¹ Ar. Gör. Dr. Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Eğitimi Bölümü, oguz.gurkan@yobu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi. Yozgat Bozok Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Antrenörlük Eğitimi Bölümü, izzet.kirkaya@yobu.edu.tr

vd., 2020), maçlardan galibiyet ile ayrılan takımların kırmızı kart ortalamalarının maçlardan beraberlik ve mağlubiyet ile ayrılan takımların ortalamalarından daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde yapılmış olan çalışmalarda başarılı takımların daha az kırmızı kart gördüğü ve bunun maç sonucunu doğrudan etkilediği sonuçlarına ulaşılırken, bizim çalışmamızda 3 grubun da kırmızı kart ortalamalarının çok yakın olduğu tespit edilmiştir. Savunma değişkenlerinden bir diğeri olan sarı kart ile ilgili olarak, ligi üst (1-6) ve orta (7-12) sıralarda tamamlayan takımlar ile ligi alt sıralarda tamamlayan (13-18) takımlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). Ligi alt sıralarda tamamlayan takımların maç başı sarı kart görme ortalamalarının diğer iki gruptan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde yapılmış olan bazı çalışmalarda da (Gürkan vd., 2020; Lago-Peñas vd., 2011) başarılı takımların daha az sayıda sarı kart gördükleri bulunmuştur. Başarılı takımların sarı kart görme sayılarının daha düşük olması ise, bu takımların daha fazla topa sahip olmalarından ve toplu oyunda daha fazla yer almalarından kaynaklı olacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak, 2020-2021 sezonunda PTT 1.liginde rakiplerden daha fazla başarılı pas yapmanın, daha fazla topa sahip olmanın, topla oynamanın, topa hakim olmanın başarılı olabilmek için önemli kriterler olduğu tespit edilmiştir. Yine bu ligde çok fazla şut ve isabetli şut atmanın da önemli olduğu, topa daha fazla sahip olarak da şut ve isabetli şut sayılarının artırılabilirliği ve bunun sonucunda da daha fazla sayıda gol kaydedilebileceği söylenebilir. Üst sıralardaki takımların orta ve olumlu orta sayılarının fazla olması da bu takımların oyunu daha çok kaptarlara aktardıkları ve oradan da kenar ortaları ile skor üretmeye çalıştıklarının bir göstergesi olarak düşünülmektedir, dolayısıyla bu ligde orta ve olumlu orta değişkenlerinin de oldukça önemli olduğu ortaya konmuştur.

KAYNAKLAR

- Aksoy, F. (2008). *Futbol alt yapıda saha içi uygulamalar*. Demokratif Müdafii Matbaası. İstanbul.
- Alves, D. L., Osiecki, R., Palumbo, D. P., Moiano-Junior, J. V., Oneda, G., Cruz, R. (2019). What variables can differentiate winning and losing teams in the group and final stages of the 2018 FIFA World Cup? *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 19 (2), 248-257.
- Araya, J.A; Larkin, P. (2013). Key performance variables between the top 10 and bottom 10 teams in the English premier league 2012/13 season, *Human Movement, Health and Coach Education (HMHCE)*, 2,17-29.
- Arikan, İ.N. (2009). *FİFA 2006 Dünya Kupası'nda çeyrek final, yarı final ve final oynayan futbol takımlarının hücum organizasyonlarının incelenmesi ve maç sonuçlarına etkileri*. Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Aquino, R., Garganta, J., Manechini, J.P.V., Bedo, B.L.S., Puggina, E.F. (2017). Effects of match situational variables on possession: The case of England premier league season 2015/16. *Motriz: Revista de Educação Física*, 23,1-6.
- Aquino, R., Machado, J.C., Manuel Clemente, F., Praça, G.M., Gonçalves, L.G.C., Melli-Neto, B., Carling, C. (2019). Comparisons of ball possession, match running performance, player pro-

- minence and team network properties according to match outcome and playing formation during the 2018 FIFA World Cup, *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 19 (6), 1026-1037.
- Barreira, J., Vendite, C., Vendite, L.L. (2016). Analysis of shots and passing sequence of a soccer team and its opponents during 2014 Brazilian championship, *International Journal of Sports Science*, 6 (4), 163-167.
- Bostancı, Ö., Ünver, Ş., Kabadayı, M., Şebin, K., İmamoğlu, M. (2012). 2012-2013 Spor toto süper lig takımlarının sezon sonu sıralamasına etki eden faktörlerin incelenmesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19 (2), 78-88.
- Brito de Souza, D., Campo, L.D., Blanco-Pita, H., Resta, R., Del Coso, J. (2019). An extensive comparative analysis of successful and unsuccessful football teams in LaLiga, *Frontiers in Psychology*, 10, 1-8
- Carling, C. (2013). Analysis of physical activity profiles when running with the ball in a professional soccer team. *Journal of Sports Sciences*, 28 (3), 19-326.
- Carling, C. (2016). *Match evaluation: systems and tools. match performance and analysis. soccer science*. Strudwick, T (Ed.), p.:545-559. Human Kinetics. ABD.
- Carling, C., Williams, A.M., Reilly, T. (2005). *Handbook of soccer match analysis*. Routledge Printing House. 1nd Ed. Usa and Canada.
- Castellano, J., Casamichana, D, Lago-Peñas, C. (2012). The use of match statistics that discriminate between successful and unsuccessful soccer teams, *Journal of Human Kinetics*, 31, 139-147.
- Çoban, O. (2019). UEFA şampiyonlar ligi final maçlarının bazı değişkenlere göre analizi, *Sportmetre*. 17 (3), 93-99.
- Dinnie, A. (2016). *Differences in attacking play between successful and unsuccessful teams at the 2014 FIFA World Cup*, Doctoral dissertation, Cardiff Metropolitan University.
- Drust, B., Atkinson, G., Reilly, T. (2007). Future perspectives in the evaluation of the physiological demands of soccer, *Sports Medicine*, 37 (9), 783-805.
- Erdil, N.G., Bozkurt, S., İşleyen, Ç., Ölçücü, B. (2013). 2010 Futbol dünya kupasında İspanya takımının kolektif performansının maçların kazanılmasında etkisi, *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 4 (2), 5-12.
- Frame, J.R. (2013). *Tactical and technical comparison of successful teams and unsuccessful teams in the 2012 European Championships*, Doctoral dissertation, Cardiff Metropolitan University, İngiltere.
- Göral, K. (2015). Son şampiyon alman milli takımının 2014 FİFA dünya kupası performansının analizi. *International Journal of Human Sciences*, 12 (1), 1107-1117.
- Gürkan, O.; Müniroğlu, S. (2018). 2016 Avrupa futbol şampiyonasındaki müsabakaların teknik-taktik açıdan analizi. *Sportmetre*, 16, 101-108.
- Gürkan, O., Cihan, B.B., Yıldırım, M., Gümüşdağ, H. (2019). 2018 Dünya kupasında müsabakaları kazanan ve kaybeden takımların bazı performans parametrelerinin karşılaştırılması, *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4 (4), 426-436.
- Gürkan, O., Yüksel, Y., Ertetik, G. (2020). UEFA şampiyonlar liginde galibiyet, mağlubiyet ve beraberlikle sonuçlanan müsabakaların bazı parametreler açısından karşılaştırmalı analizi, *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, 6 (2), 669-680.
- Kubayi, A.; Toriola, A. (2020). Match performance indicators that discriminated between winning, drawing and losing teams in the 2017 AFCON Soccer Championship, *Journal of Human Kinetics*, 72, 215-221
- Lago-Ballesteros, J.; Lago-Peñas, C. (2010). Performance in team sports: Identifying the keys to success in soccer, *Journal of Human Kinetics*, 25 (1), 85-91.
- Lago-Peñas, C., Lago-Ballesteros, J., Dellal, A., Gómez, M. (2010). Game-related statistics that discriminated winning, drawing and losing teams from the Spanish soccer league, *Journal Of Sports Science & Medicine*, 9 (2), 288.

- Lago-Peñas, C., Lago-Ballesteros, J., Rey, E. (2011). Differences in performance indicators between winning and losing teams in the UEFA Champions League. *Journal of Human Kinetics*, 27 (1), 135-146.
- Li, Y., Ma, R., Gonçalves, B., Gong, B., Cui, Y., Shen, Y. (2020). Data-driven team ranking and match performance analysis in Chinese football super league, *Chaos, Solitons and Fractals*, 141, 1-9.
- Liu, H., Yi, Q., Giménez, J.V., Gómez, M.A., Lago-Peñas, C. (2015). Performance profiles of football teams in the UEFA Champions League considering situational efficiency, *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 15 (1), 371-390.
- Lowe, H. (2016). *A comparison of corner kicks between the top and bottom four teams during the 2014/2015 English Premier League season*, Doctoral dissertation, Cardiff Metropolitan University.
- Michailidis, Y., Michailidis, C., Primpa, E. (2013). Analysis of goals scored in european championship 2012, *Journal of Human Sport & Exercise*, 8 (2), 367-375.
- Müniroğlu S., Deliceoğlu, G. (2008). *Futbolda müsabaka analizi ve gözlem teknikleri*. Ankara Üniversitesi Basımevi. 1. Baskı, Ankara.
- Müniroğlu, S. (2009). Futbolda müsabaka analizi ve gözlemin önemi. 3. *Ulusal Futbol Bilim Kongresi*. 9-11 Ocak, Antalya, Türkiye. (s.17)
- Olsen, E., Larsen, O. (1995). *Use of match analysis by coaches.science and football III*. Reilly, T., Bangsbo, J., Hughes, M. (Ed.), p:209. Taylor and Francis Group, London and Newyork.
- Rampinini, E., Impellizzeri, F.M., Castagna, C., Coutts, A.J., Wisløff, U. (2009). Technical performance during soccer matches of the Italian Serie A league: Effect of fatigue and competitive level, *Journal of Science and Medicine in Sport*, 12 (1), 227-233.
- Rein, R., Memmert, D. (2016). Big data and tactical analysis in elite soccer: future challenges and opportunities for sports science, *SpringerPlus*, 5 (1), 1-13.
- Sarmiento, H., Marcelino, R., Anguera, M.T., Campani Ço, J., Matos, N., Leitão, J.C. (2014). Match analysis in football: a systematic review, *Journal of Sports Sciences*, 32 (20), 1831-1843.
- Setterwall, D. (2003). *Computerised video analysis of football-technical and commercial possibilities for football coaching* (Unpublished Masters Thesis), Stockholms Universitet.
- Sgro, F., Barresi, M., Lipoma, M. (2015). The analysis of discriminant factors related to team match performances in the 2012 european football championship, *Journal of Physical Education and Sport*, 15 (3), 460-465.
- Szwarc, A. (2007). Efficacy of successful and unsuccessful soccer teams taking part in finals of champions league. *Research Yearbook*, 13 (2), 221-225.
- Varley, M.C., Gregson, W., McMillan, K., Bonanno, D., Stafford, K., Modonutti, M., Di Salvo, V. (2017). Physical and technical performance of elite youth soccer players during international tournaments: influence of playing position and team success and opponent quality, *Science and Medicine in Football*, 1 (1), 18-29.
- Yi, Q., Ruano, M.Á.G., Liu, H., Sampaio, J. (2019). Variation of match statistics and football teams' match performance in the group stage of the UEFA Champions league from 2010 to 2017. *Kinesiology*, 51 (2), 170-181.
- Zaki, M.S.M., Sulaiman, N., Ali, M., Adnan, R., Ismail, S.I. (2014). Differences in game statistics between winning and losing football teams in malaysia super league: a pilot study. In Proceedings of the International Colloquium on Sports Science, Exercise, Engineering and Technology (ICoSSEET 2014) (pp. 389-393). Springer, Singapore.
- TFF (2021). Ligler. <https://www.tff.org/default.aspx?pageID=1530> (Accessed Date: 20.06.2021).
- Mackolik (2021). Puan Durumu. <http://arsiv.mackolik.com/Puan-Durumu/2/TURKIYE-Spor-To-to-1-Lig> (Accessed Date: 16.06.2021)